

УДК 334:614.2

Кризина Н.П.¹, Суханова Я.А.², Кризина О.В.³, Фурдик В.Д.⁴

¹ проф. «Київський медичний університет»

² лікар патологоанатом ПАЦ НВМКЦ «ГВКГ»

³ доц. «Київський міжнародний університет»

⁴ викл. Української військово-медичної академії

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИФРОВІЗАЦІЮ ВІЙСЬКОВОЇ ВІДОМЧОЇ МЕДИЦИНИ В УКРАЇНІ

Цифрові технології відіграють значну роль у сучасній медицині. В умовах війни, ці технології сприяють ефективності надання медичної допомоги, забезпечують доступ до медичної допомоги для населення, яке перебуває в зоні бойових дій та на деокупованих територіях.

Подальший розвиток і впровадження цих технологій є важливим для системи охорони здоров'я.

Цифровізація, як механізм державного регулювання військової відомчої медицини в Україні, є важливою для забезпечення її ефективності. В реаліях триваючої війни є доцільним впровадження нових цифрових рішень для забезпечення безперервного доступу до медичних даних і послуг («e-Health»).

Починаючи з 2020 року, в Україні діє «Концепції розвитку електронної охорони здоров'я», схвалена Кабінет Міністрів України [1]. В якій сказано: «що розвиток цифровізації військової відомчої медицини має відповідати основним принципам:

- узгодженості з напрямками соціально – економічного розвитку;
- координації міжгалузевих програм;
- розвитку нормативно-правової бази та створення єдиної національної системи зв'язку».

Виконання цих принципів у межах відомчої медицини вимагало створення єдиного медичного простору для забезпечення ефективності, якості та доступності медичної допомоги всім категоріям громадян (військовим) із спільним державним управлінням і фінансуванням усієї галузі. Це вимагало часу на розробку відповідної нормативно-правової бази, яка узгоджена із загальною системою охорони здоров'я та різними гілками відомчої медицини.

В Наказі Міністерства оборони України №350 «Про організацію робіт із впровадження медичної інформаційної системи Збройних Сил України “e-Здоров'я” від 28 липня 2015 року йдеться про те, що з метою підвищення ефективності адміністрування процесів управління закладами охорони здоров'я Міністерства оборони України створити робочу групу під

керівництвом заступника Міністра оборони України (згідно з розподілом повноважень) [2].

Слід зазначити, що у 2018 році розроблено і затверджено Військово-медичну доктрину в якій синхронізовано законодавчу базу та міжнародні стандарти медичної допомоги з Міністерством охорони здоров'я України.

17 квітня 2024 року Наказом МО України №240/нм було затверджено «Порядок організації в системі Міністерства оборони України технічної підтримки інформаційних (автоматизованих), інформаційно-комунікаційних, електронних комунікаційних систем, систем спеціального зв'язку та користувачів таких систем» в якому визначені механізми організації та забезпечення технічної підтримки інформаційних (автоматизованих), інформаційно-комунікаційних, електронних комунікаційних систем, систем спеціального зв'язку та користувачів таких систем в апараті Міноборони України, структурних підрозділах, установах, організаціях, що забезпечують виконання його завдань і функцій, Збройних Силах України, їх організаційних структурах та спрямований на впровадження в системі Міноборони сучасних практик управління інформаційними технологіями на основі бібліотеки інфраструктури інформаційних технологій ITIL, що прийнята державами-членами НАТО [3].

В Наказі МО України №253 від 18 квітня 2025 «Про внесення змін до наказу Міністерства оборони України від 31 грудня 2024 року № 879» йдеться про затвердження форми первинної облікової документації № 001/о «Первинна медична картка» та Інструкції щодо її заповнення» [4].

Сформована нормативно-правова база дозволила у 2023 році розпочати пілотний проект використання медичної інформаційної системи у Національному військово-медичному клінічному центрі міста Києва.

За даними цих досліджень О.П. Михайлик зазначив позитивні зрушення у наданні медичних послуг за рахунок створення центральної бази даних, єдиних реєстрів, що сприяло якості та швидкості в наданні медичних послуг. Медична інформаційна система у пілотному варіанті показала можливість:

- забезпечення віддаленого доступу;
- уніфікації алгоритмів роботи та складення документів (використання шаблонів);
- централізація та аналіз даних [5].

На підставі проведених змін нормативно правової бази внесені зміни та доповнення у закони та накази про діяльність військово-лікарських комісій.

Висновки.

1. Цифровізація військової відомчої медицини потребує удосконалення механізмів державного регулювання.

2. Для розвитку і функціонування процесів цифровізації військової відомчої медицини необхідна підготовка кваліфікованих фахівців з інформатизації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. «Про Концепцію Національної програми інформатизації» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 27-28, ст.182). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80/print>

2. Наказ Міністерства оборони України № 350 «Про організацію робіт із впровадження медичної інформаційної системи Збройних Сил України “е-Здоров’я»». <https://mod.gov.ua/diyalnist/normativno-pravova-baza/nakaz-ministerstva-oboroni-ukraini-n-350-pro-organizatsiiu-robit-iz-vprovadzhennia-medichnoi-informatsiinoi-sistemi-zbroinikh-sil-ukraini-e-zdorovia>

3. Наказ Міністерства оборони України «Про затвердження Порядку організації в системі Міністерства оборони України технічної підтримки інформаційних (автоматизованих), інформаційно-комунікаційних, електронних комунікаційних систем, систем спеціального зв'язку та користувачів таких систем від 17.04.2024 № 240/нм <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0240322-24#Text>

4. Наказ Міністерства оборони України «Про затвердження форм первинної облікової документації, що використовуються під час надання тактичної догоспітальної допомоги та медичної допомоги на догоспітальному етапі під час ведення воєнних (бойових) дій та підготовки сил безпеки і сил оборони до застосування за призначенням від 31 грудня 2024 року № 879». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0076-25/conv#Text>

5. Михайлик О.П. Досвід впровадження інформаційно комунікативної системи «Медична інформаційна система Збройних Сил України» у лікувально-діагностичній роботі Національного військово-медичного клінічного центру «Головний військовий клінічний госпіталь» / О.П. Михайлик // «Сучасні аспекти військової медицини. Current Aspects of Military Medicine» (2025, 32-1). – С. 26-31.